

کمیته کشاورزی؛ طرح همیاران آب استان

تاریخ جلسه: ۹۸/۰۴/۰۵	مکان: دانشگاه فردوسی مشهد	مدت: ۱۲۰ دقیقه
اعضاء:		
<p>آقایان: محمد مظهری، نجفقلی صالحی، جعفر جوادی، علیرضا اسلامی، رضا اقنوم، رضا سعیدی، ابوالقاسم حقایقی، حمید ذبیحی، احمدرضا رضازاده، حسین خاکی، محمود صبوحی، کامران داوری، حمیدرضا رضوی خبیر، علی اصغر تورانی، وحید اردکانیان و ابوذر حاتمی</p> <p>خانمها: زهره بنایی و نسرين صرافزاده</p>		
غائبین:		
آقایان: احمد نظامی، حسین انصاری، رضا خوش بزم، احد جعفریان، برادران حسینی		

دستور جلسه
○ تصویب برنامه‌های طرح همیاران آب استان به صورت سالانه و به تفکیک شهرستان

پیشنهاد دهنده	شرح مباحث مطرح شده
آقای رضوی خبیر	<p>- در صورت وجود آب اضافی در طرح‌هایی نظیر انتقال آب از دریای عمان تزریق به سفره نسبت به ایجاد طرح‌های شبه کشاورزی معقول تر و مقبول تر است.</p> <p>- پیشنهاد می‌شود آستان قدس با دارا بودن ۵ تا ۷ درصد از آب‌های زیرزمینی استان بعنوان الگو، روش‌های اصلاحی را انجام و با ارائه نتایج انگیزه کافی برای سایر کشاورزان ایجاد نماید.</p> <p>- استفاده از نقشه‌های هوایی برای تعیین دقیق کسری مخزن و تعریف پوشش مناسب گیاهی از لحاظ اقتصادی.</p> <p>- اقدامات اضطراری دستگاه‌های اجرایی مختلف از جمله شرکت برق با طرح همیاران آب هماهنگ باشد.</p> <p>- مهمترین مساله در بخش کشاورزی معضل خرده مالکی بوده که از طریق تجمیع و یکپارچه‌سازی اراضی باید حل شود.</p> <p>- نگاه طرح همیاران به آب نباید بر اساس تامین آب شرب باشد بلکه نگاهی چند وجهی لازم است.</p> <p>- بهره‌وری صرفاً باعث ذخیره آب در آبخوان نمی‌شود بلکه باعث افزایش تولید خواهد شد. برنامه بهره‌وری (با نگاه قبلی در جهاد کشاورزی) از بد مصرفی و پرت آب جلوگیری می‌کند/می‌کرده در صورتیکه دولت می‌بایست برای تعادل بخشی منابع و مصارف با هدف رسیدن به تراز نسبت به خرید چاه‌های کم‌بازده و خرید چاه در جهت کاهش سهم آب کشاورزی اقدام نماید.</p>
آقای اسلامی	<p>- در اولویت‌های بخش کشاورزی پیشنهاد و توجه به اقدامات در خصوص پیاده‌سازی زنجیره کامل ارزش محصول به عنوان مثال توجه به سیاست‌گذاری و ایجاد صنایع تبدیلی و مقوله بازاریابی به ویژه در خصوص محصولات با ارزش اقتصادی بالا در استان بیان می‌شود.</p> <p>- هوشمندسازی و اتوماسیون شبکه‌های آبیاری در مزارع استان مورد نیاز است.</p>
آقای ذبیحی	توجه* برنامه ارائه شده توسط جهاد باتوجه به کاهش دبی چاه‌های کشاورزی، تنها بر پایه

	<p>افزایش تولید و حفظ سطح زیر کشت است که پایداری تولید مواد غذایی را به دنبال خواهد داشت.</p> <p>- ایجاد پهنه‌بندی تشکلهای بخش کشاورزی در تمام شهرستان‌های استان برای ایجاد مشارکتی‌هایی نظیر نظارت بر برداشت‌های غیرمجاز در مناطق روستایی و کشاورزی الزامی است. تذکر* پهنه‌بندی برای شهرستان‌های قوچان، چناران، طرقبه و مشهد انجام شده‌است.</p>
آقای اردکانیان	<p>- تفکیک موضوع کاهش مصرف آب از موضوع افزایش راندمان تولید مواد غذایی، توسعه سیستم‌های تحت فشار به منظور افزایش راندمان تولید است. جهت کاهش مصرف و برداشت آب از منابع باید راهکار بازار آب و کنترل‌های هوشمند را توسعه دهیم.</p> <p>- در تغییر میزان کسری مخزن در ۲ سال اخیر، تغییر رفتار کشاورزان به دلیل نصب کنتورهای هوشمند و اخذ جرایم تاثیر داشته است لذا میانگین ۵ ساله اخیر معیار مناسبی برای تصمیم‌گیری در شرایط فعلی نیست.</p>
آقای اقنوم	<p>- باتوجه به اینکه بر روی بعضی مبانی اصلی مانند الگوی کشت، بهره‌وری آب، بیلان آب دشت‌ها و حوضه‌های آبریزو نحوه محاسبه تخصیص میزان آب آبیاری در دسترس بخش کشاورزی اتفاق نظری وجود ندارد پیشنهاد می‌شود در هر جلسه حداقل یکی از موضوعات مطرح و اتفاق نظر حاصل شود.</p> <p>- با توجه به اینکه وضعیت منابع آبی و آب تجدیدپذیر حوضه‌های آبی استان در این برنامه از اهمیت کافی برخوردار است، تبیین دقیق وضع موجود استان مورد انتظار است.</p>
آقای اسدی	<p>- عزم جدی برای بستن چاه‌های غیر مجاز و جلوگیری از صدور پروانه جدید.</p> <p>- جلوگیری از افزایش سطح زیر کشت و پیشگیری از تبدیل اراضی دیم به اراضی آبی.</p> <p>- اصلاح الگوهای کشت و روش‌های آبیاری برای افزایش راندمان و بهره‌وری.</p>
آقای سعیدی	<p>- برش شهرستانی اضافه برداشت نسبت به پروانه اولیه و پروانه فعلی و تفاوت این دو مشخص است و توسط آب منطقه ای ارائه شده‌است. برنامه‌های سازمان جهاد کشاورزی برای صرفه‌جویی ۳۵۶ میلیون متر مکعب (اختلاف پروانه اولیه و فعلی) می‌بایست با برش شهرستانی آب منطقه‌ای منطبق باشد. در حال حاضر این انطباق وجود ندارد.</p>
آقای خاکی	<p>- در کلیه جلسات هیچگونه بحثی در خصوص کاهش پروانه چاه‌های کشاورزی مطرح نگردیده و اولویت اقدامات به شرح ذیل می‌باشد:</p> <p>۱- کاهش اضافه برداشت از پروانه اولیه</p> <p>۲- بستن چاه‌های غیر مجاز</p> <p>۳- خرید چاه‌های کم‌بازده و ذخیره آب</p> <p>۴- خرید چاه‌های کشاورزی برای سایر مصارف</p> <p>- برنامه‌های ارائه شده توسط جهاد کشاورزی به منظور جبران کاهش تولید ناشی از اضافه برداشت می‌باشد به عبارت دیگر این برنامه‌ها با افزایش بهره‌وری کشاورزی تولید بخش کشاورزی را ثابت نگه داشته و یا افزایش می‌دهد تا در تامین امنیت غذایی خللی ایجاد نگردد.</p>
آقای حقایقی	<p>- در برنامه‌های بهره‌وری آب سازمان جهاد اقداماتی مانند اصلاح و تغذیه خاک، کاهش ضایعات محصولات کشاورزی، اصلاح و بهبود توسعه مکانیزاسیون، تجارت و بازار وجود دارد که در برنامه همیاران قرار ندارد. امکان افزودن این موارد به سند همیاران وجود دارد.</p>

<p>آقای رضازاده</p>	<p>- وقت جلسه باهماهنگی طوری تنظیم شود که تداخلی با سایر جلسات نداشته باشد و منظم باشد.</p> <p>- دبیرخانه در اختیار دانشگاه باشد و به گروه خاصی متصل نشود.</p> <p>- آمارها با یک الگو نگارش شوند. برخی از آمارها میانگین و برخی کمترین هستند.</p> <p>- اولویت بر کاهش برداشت غیر مجاز و تعیین تکلیف چاههای غیر مجاز می باشد.</p> <p>- صورتجلسه در جلسه تهیه و امضاء شود و با مشورت ارگانهای مختلف نتیجه جلسه تغییر نکند.</p> <p>- راندمان تولید نباید فشار بر کاهش برداشت قانونی کشاورز باشد بلکه ابزاری برای کاهش اضافه برداشت می باشد (آیین نامه بهره‌وری آب بر افزایش سطح زیر کشت متناسب با افزایش بهره‌وری تاکید دارد).</p> <p>- انجام وظیفه آب منطقه‌ای برای تامین آب (حقاب قانونی) و جلوگیری از برداشتهای غیر مجاز ضروری به نظر می‌رسد.</p> <p>- آمارهای به‌روزرسانی شده ارائه شود.</p> <p>- اساس برنامه ارائه شده توسط جهاد کشاورزی از "میزان صرفه جویی" به "افزایش بهره‌وری" تغییر یابد.</p>
<p>آقای تورانی</p>	<p>- اهمیت استراتژیک امنیت غذایی باید مورد توجه قرار گیرد.</p> <p>- بدیهی است با توجه به نقش بخش کشاورزی در مصرف آب، حضور ایشان در جلسات برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری ضروری است.</p>
<p>آقای صبحی</p>	<p>- بحث‌های پیشنهادی الگو کشت با حضور آقای دکتر وفابخش در یک کمیته فنی و به نیابت از مجموعه کمیته، مورد بررسی دقیق فنی قرار گیرد و برشی از آن طرح ملی، برای استان عملیاتی شود.</p> <p>- باید نسبت به حل اختلافات منابع آمار و آمار در اسرع وقت چاره‌اندیشی گردد. (نیاز به تعیین مرجعی جهت حل اختلاف آماري موجود بين سازمان‌ها می باشد)</p> <p>- مبحث اقتصاد در بهره‌وری کشاورزی موضوعی با اهمیت بالا بوده در صورتیکه از ورود آن در برنامه کنونی بهره‌وری غفلت شده است. جنبه‌های بهره‌وری اقتصادی بسیار پیچیده و گسترده بوده به صورتیکه از بذر، مراحل کاشت، داشت، برداشت، انبارداری و فناوری‌ها و صنایع تبدیلی تا بازار را شامل می‌شود. لذا این فرآیند باید به صورت کامل مورد بررسی قرار گرفته تا این حد که حتی اعمالی که موجب بهبود حاصل خیزی خاک می‌شود می‌بایست در بهره‌وری دیده شوند.</p>
<p>آقای مظهری</p>	<p>- مبنای سند بایستی بر اساس نسخه همیاران در برش‌های شهرستانی باشد.</p> <p>- نسخه همیاران بازنگری گردد.</p> <p>- نسخه عملیاتی و اجرایی به تفکیک شهرستان تهیه شود.</p> <p>- ابزارها و راهکارهای اجرایی نمودن در برش‌های شهرستانی تهیه شود.</p> <p>- تهیه جدول زمان‌بندی تصمیمات اتخاذ شده از یک تا پنج سال.</p> <p>- تشکیل جلسات شهرستان با مشارکت کنشگران شهرستان.</p>

اتفاق نظر:

- ۱- سند بهره‌وری موجود مورد بازنگری و اصلاح قرار گیرد و برش شهرستانی تا پایان دو هفته آینده استخراج گردد.
- ۲- جلسه بعدی در روز یکشنبه مورخ ۹۸/۰۵/۰۹ ساعت ۳:۰۶ به منظور بازنگری سند برگزار خواهد شد و در صورت نیاز به برگزاری جلسات بعدی، در همان جلسه تصمیم‌گیری خواهد شد.